

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka svoju povijest ispisuje od 1893. godine kad je u Muškoj osnovnoj školi na Dolcu otvoren *Museo Civico* ustanova u kojoj će se prikupljati, čuvati, proučavati i izlagati predmeti vezani uz povijest i kulturu ovog prostora. Od te, 1893. i *Musea Civica* odnosno 1933. i Muzeja grada Sušaka do 1961. kad je nakon niza organizacijskih promjena osnovan Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka naraštaji muzealaca ukazuju na to koliko je važno „za nove generacije sačuvati ona dobra koja se mogu zaboraviti, a potiču od naših uvaženih djedova“ kako 1887. piše riječki dnevnik *La Bilancia*.

Izložbenim, izdavačkim i edukativnim projektima Muzej se i danas aktivno uključuje u sva događanja kojima se predstavlja zanimljiva povijest, bogatstvo kulturno-povijesne baštine i način življenja na prostoru Primorsko-goranske županije i grada Rijeke od vremena prve naseljenosti do danas. Muzej prikuplja, čuva, istražuje i izlaže muzejsku građu s područja Primorsko-goranske županije. U više od jednog stoljeća svog postojanja prikupio je oko 60 000 predmeta sistematiziranih u muzejske zbirke. Među njima su arheološki artefakti, povijesni i kulturno-povijesni predmeti, umjetnička djela, predmeti tradicijske baštine kao i predmeti materijalne baštine lokalnog, šireg jadranskog i europskog pomorstva. Osim materijalne u Muzeju se nalaze svjedočanstva o bogatoj nematerijalnoj baštini Primorsko-goranske županije, o specifičnim ljudskim vještinama, znanjima, sjećanjima, vjerovanjima i običajima. Muzej stručnim i znanstvenim metodama obrađuje, sistematizira i predstavlja ulogu i razvoj društvenog bića na području Primorsko-goranske županije te ukazuje na njegove posebnosti i tisućljetne odnose s drugim europskim sredinama, s ciljem ostvarenja dinamične, otvorene i edukativne institucije.

Prepoznatljiv po svom bogatom fundusu i smještaju u Guvernerovoj palači, velebnom neorenesansnom zdanju uglednog mađarskog arhitekta Alajosa Hauszmanna, registriranoj kao nepokretno kulturno dobro u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, Muzej je danas jedno od stjecišta kulture čime nastavlja put započet prije više od jednog stoljeća.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske 22. veljače 1994., o prijenosu osnivačkih prava nad Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja Rijeka na Primorsko-goransku županiju, djelatnost Muzeja je u nadležnosti Primorsko-goranske županije koja potiče i podupire njegov rad i projekte kojima je Muzej danas prepoznatljiv i izvan granica Hrvatske.

Prateći trendove suvremene muzeologije koji muzeje iz „kuća predmeta“ pretvaraju u „kuće ideja“

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA PRIMORJE-GORSKI KOTAR COUNTY

POMORSKI I POVIJESNI MUZEJ HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA MARITIME AND HISTORY MUSEUM OF THE CROATIAN LITTORAL RIJEKA

TRG RICCARDA ZANELLE 1, HR – 51000 RIJEKA, CROATIA, TEL.: +385 (0)51 213 578, 553 666, FAX: +385 (0)51 213 578

E – MAIL: UPRAVA@PPMHP.HR, URL: [HTTP://WWW.PPMHP.HR](http://WWW.PPMHP.HR)

OIB: 06230677933 / IBAN: HR2224020061100109709 / BIC: ESBCHR22

i Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka svoju građu predstavlja kroz stalne postave i povremene izložbe u sjedištu Muzeja – nekadašnjoj Guvernerovoj palači u Rijeci, ali i u njegovim dislociranim zbirkama: Muzejskoj zbirci Kastavštine u Kastvu, Muzejskoj zbirci Lipa u Memorijalnom centru Lipa pamti u Lipi, Etnografskoj zbirci otoka Krka u Dobrinju, Arheološkoj zbirci Cickini na otoku Krku te u Zbirci brodogradilišta Kraljevica u Kraljevici, ali i na izložbama u drugim hrvatskim i europskim muzejima.

U perivoju Muzeja na lokaciji Guvernerove palače 2005. otvoren je Lapidarij, vrijedna zbirka kamenih spomenika datiranih u razdoblje od 1. do 19. stoljeća. Tijekom 2011. na drugom katu otvoren je stalni postav povijesti pomorstva sjevernog Jadrana Jedra Kvarnera u kojem se posjetitelji mogu upoznati s razvojem pomorstva od početka 18. do sredine 20. stoljeća, ali i vidjeti spasilački prsluk s parobroda Titanic, jedini sačuvan u Europi i jedan od pet sačuvanih u svijetu. Na drugom je katu 2014. otvorena 1. cjelina stalnog postava Tragovi vremena–Zavičajni memento u kojem su predstavljena najranija povijesna razdoblja, a 2016. i drugi dio, Od narodnih vladara do Marije Terezije u kojem se prati kontinuitet života od dolaska Hrvata preko razdoblja bizantske i mletačke uprave, hrvatskih vladara, Hrvatsko–Ugarskog Kraljevstva i vladavine Habsburgovaca do Marije Terezije, odnosno od predromanike do kasnog baroka. Vizualno atraktivno, uz bogate prateće multimedijalne sadržaje, osmišljen je edukativni postav koji, jednostavno i stručno, na jednom mjestu donosi bitne segmente turbulentne povijesti. Riječ je o suvremenom, interaktivnom postavu kojim se svim osjetilima dočarava raznolikost prirodne i kulturne baštine Primorsko-goranske županije i u kojem su predstavljena materijalna svjedočanstva, očuvani tragovi davno nestalih naraštaja koji su stvarali i dijelove našeg suvremenog identiteta.

U prizemlju palače 2015., na inicijativu udruga proizašlih iz Domovinskog rata i u suradnji s Primorsko-goranskom županijom, otvoren je stalni postav U obrani domovine u kojem je predstavljen tijek ratnih zbivanja, policijske i vojne postrojbe te bojišta na kojima su ratovali branitelji Primorsko-goranske županije. Postav je osmišljen kao mjesto trajnoga sjećanja na sve sudionike i poginule u Domovinskom ratu.

Obilježavajući 2016. godine 120 godina od izgradnje Guvernerove palače, remek-djela arhitekture osuvremenjen je postav na 1. katu. S prozora Guvernerove palače, a postavljanjem QR kodova po Palači omogućen je uvid u organizaciju i namjenu prostora nekadašnje guvernerove rezidencije. Za najmlađe je posjetitelje Muzeja, u sklopu edukativnih projekata, osmišljen interaktivni vodič po nekadašnjoj Guvernerovoj palači – Tia putuje kroz 120 godina Guvernerove palače.

Sa željom da se bogatstvo fundusa Muzeja doživi i na posve nov, suvremen način 2021. predstavljen je **Digitalni fundus Muzeja** <https://digitalni.ppmhp.hr/> koji se sadržajno redovito nadopunjuje u cilju predstavljanja cjelokupnog bogatstva fundusa Muzeja široj javnosti. Uz Digitalni fundus Muzeja nizom *online* izložbi, koje prate izložbe realizirane u Muzeju, a mogu se pronaći na web stranici Muzeja www.ppmhp.hr, nastojimo naš rad približiti što većem broju posjetitelja i u virtualnom svijetu. Od 2022. Muzej je za svoje posjetitelje pripremio novu **mobilnu i web aplikaciju PPMHP** kao inovativno tehnološko rješenje koje posjetiteljima i korisnicima Muzeja, putem njihovih mobilnih uređaja, pruža novi doživljaj fundusa Muzeja te prostora Guvernerove palače u kojoj je smješteno njegovo sjedište. Svi ovi digitalni alati

omogućuju našim posjetiteljima i prijateljima da bogatstvo našeg fundusa i rada dožive i prate dolaskom u Muzej ili iz udobnosti svoga doma pripremajući se da nas posjete.

Edukativni projekti vezani su uz svaki muzejski projekt, osmišljeni i kontinuirani, a ostvaruju se sa svim dobnim skupinama u Muzeju i Čudotvornici i održavaju tijekom čitave godine na svim lokacijama na kojima Muzej djeluje, a u sklopu Čudotvornice na putu, odlazeći u goste mnogim gradovima i općinama i na području cijele Primorsko-goranske županije.

Muzej od 2019. osnivanjem Građanskog muzejskog vijeća, kojeg čine partnerske organizacije civilnog društva, u svom radu implementira prvi nacionalni model sudioničkog upravljanja u muzejima. Dislocirane zbirke Muzeja su:

Muzejska zbirka Kastavštine u Kastvu otvorena je 1981. godine te prikuplja i čuva građu sadržajem povezanu s gradom Kastvom i Kastavštinom. Zbirka sadrži muzejske predmete etnografske i kulturno-povijesne građe koji datiraju od prapovijesti do 20. stoljeća.

Muzejska zbirka Lipa formirana je 2015. obnovom i otvaranjem Memorijalnog centra Lipa pamti te preuzimanjem memorijalne, arhivske i etnografske građe iz starog Spomen muzeja koji je u Lipi djelovao od 1968. do 1989. Od osnutka za Zbirku se prikuplja i građa o stradanjima tijekom Drugoga svjetskog rata na području cijele Primorsko-goranske županije, kao i materijalna i nematerijalna svjedočanstva kulture sjećanja na njih.

Etnografska zbirka otoka Krka u Dobrinju u kojoj je pohranjena i zaštićena etnografska građa vezana uz ruralne prostore otoka Krka. Zbirka je trenutno zatvorena radi neophodnih radova na sanaciji i proširenju prostora čime se želi osigurati primjeren interijer za prezentaciju građe prema novom muzeološkom konceptu, u skladu sa suvremenim muzeološkim tendencijama.

Arheološka zbirka Cickini nalazi se u mjestu Sv. Vid–Miholjce u blizini Malinske na otoku Krku. Zbirka je dobila ime po arheološkom lokalitetu sjeverno od naselja na kojem se od 2002. provode sustavna arheološka istraživanja. Lokalitet je predstavljen u staroj zgradi peknjice, gdje su izloženi pokretni arheološki nalazi i vrijedna kamena plastika.

Zbirka brodogradilišta Kraljevica darovana je Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka 2015. Smještena je u Brodogradilištu, a čine je makete brodova izgrađenih u Brodogradilištu Kraljevica nakon Drugoga svjetskog rata, makete jedrenjaka izgrađenih u 19. stoljeću, slike i fotografije brodova izgrađenih u Brodogradilištu te dio brodograditeljskog alata.

Od 2022. godine Muzej zajedno sa svojim osnivačem Primorsko-goranskom županijom provodi programe i aktivnost u sklopu projekta Kulturno turističke rute Putovima Frankopana.

Nabrojani projekti i mnogi nespomenuti u ovom prikazu duge muzejske djelatnosti Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka, neupitna prepoznatljivost u kulturnom miljeu grada i Republike Hrvatske, ali i čvrsta pozicioniranost na kulturnoj karti Europe jamstvo su da predanim radom na očuvanju baštine i brigom o prošlosti utiremo put prema budućnosti.